

El govern de la corrupció

Si es busqués, seria difícil trobar un paral·lelisme. Perquè no es fàcil que un ex-president i més de dos terços del seu antic govern estiguin afectats per acusacions de corrupció. Doncs això exactament és el que passa a les Illes Balears.

'Cas Over Marketing'. Tal com informava aquest setmanari la setmana passada, una derivació estrictament illenca de la trama Gürtel va ser descoberta pel jutge instructor del *cas Palma Arena*, José Castro. Durant dos anys el cas ha estat sota secret sumarial. Ara, una vegada aixecada la mesura protectora, s'ha conegut que la instrucció investiga una possible i espectacular trama de finançament il·legal del PP en la campanya de 2003.

Quan Castro es desplaçà a Madrid, ara fa un mes, per prendre declaració a un seguit de persones implicades en el *cas Gürtel*, a Palma s'aixecaren les alarmes entre periodistes i polítics. Els rumors s'estengueren ràpidament. Podria haver-hi importants ramificacions de Gürtel a les Illes. Una de les declaracions que Castro va oir fou la de l'administrador de l'empresa Over Marketing, Daniel Mercado. Va ser l'espoleta que

Dels dotze consellers de la segona etapa de govern de Jaume Matas (2003-2007), vuit estan afectats pel darrer cas de corrupció que ha esguitat a l'ex-president balear.

provocà l'explosió política i mediàtica.

En síntesi, el testimoni de Mercado assegura que el govern de Jaume Matas va regar amb més de tres milions d'euros l'empresa Over Marketing entre 2003 i 2007 per pagar-li així amb doblers públics la campanya electoral autonòmica de 2003 del PP de la qual s'havia encarregat.

Tradicionalment, les campanyes electorals autonòmiques del PP les dissenyaven i executaven empreses de publicitat illenques, sempre sota la supervisió, com és lògic, de la direcció del partit. El 2003 la tradició es va interrompre i es confià

tot a Over. Per què? Cal recordar, com a possible explicació, que Matas, després de perdre el poder a Balears el 1999, va ser nomenat el 2000 ministre de Medi Ambient. Allà tocà el poder de veres, que el va enlluernar. Foren els anys en què la *cort conservadora* de Madrid es desplaçava els estius a navegar per la badia de Palma i per Eivissa. I era també quan s'organitzaven tornejos de golf a Mallorca, en els quals participaven Eduardo Zaplana, Pedro J. Ramírez i un llarg etcètera de la *cort* de José María Aznar. Naturalment, l'amfitrió era en tots els casos un exultant Jaume Matas.

Quan l'illenc va haver de tornar de Madrid a Palma per preparar la seva candidatura a les eleccions autonòmiques de 2003, no renovà la confiança en empreses locals per dissenyar la campanya. L'elegida va ser Over Marketing.

Imputats i afectats. El jutge Castro, en aixecar el secret de sumari, va imputar en el cas el delegat insular del Govern central a Menorca, Antoni Juaneda, el batlle d'Inca, Rafel Torres, i la cunyada de Matas –esposa de Fernando Areal, germà de l'esposa de Matas, Maite Areal– i ex-directora general de Tecnologia i Comunicació del seu Govern, Encarnación Padilla. Així que passaven els dies i es coneixien més detalls del sumari, es feia previsible que el magistrat citaria a declarar com a imputats importants dirigents del PP balear d'aquells anys.

La suposició no trigà a fer-se realitat. La setmana passada Castro citava en qualitat d'imputats Jaume Matas –l'enèsim cas judicial en què està imputat–, José María Rodríguez –en aquells anys secretari general del PP illenc i conseller d'Interior i Funció Pública– i Fernando Areal, cunyat de Matas i aleshores gerent del partit.

Les declaracions d'imputats i testimonis s'aniran produint durant les pròximes setmanes o, potser i tot, mesos. Amb tota probabilitat hi haurà més importants polítics i ex-polítics del PP imputats. Segons les declaracions que el jutge ja ha oït i segons el que diu el sumari, vuit consellers del govern de l'ex-president estan afectats i possiblement acabin sent imputats.

El primer, com ja s'ha referit, és José María Rodríguez i és l'únic dels an-

Vuit consellers de l'antic Govern de Matas també podrien ser imputats. A la foto, Rosa Puig, de Presidència i Esports, i Ramis d'Ayreflor, conseller d'Economia.

tics consellers que ja està imputat per aquest cas, de moment. Va ser elegit pel Parlament balear l'estiu de 2011 com a senador en representació autonòmica. Càrrec que abandonà l'octubre del mateix any per a ser nomenat delegat del Govern a les Illes. Quan el seu nom va aparèixer en informacions periodístiques relacionat amb la trama Gürtel, fou obligat a dimitir del càrrec, cosa que féu efectiva el 16 de juliol passat. Rodríguez ha estat un dels homes més poderosos del PP balear en les últimes dues dècades. Ha presidit l'Agrupació de Palma –encara ara que és la més important de tot el partit. Va ser secretari general de la formació i conseller –com s'ha dit– d'Interior i Funció Pública de Matas. És un home d'una capacitat de feina enorme, és el creador de l'estratègia de creixement del PP a Palma a partir de la creació d'associacions de veïns de dretes. Una estratègia que resultà fonamental per al PP, primer, per a guanyar Palma i, després i gràcies a la capital, per a capgirar el vot urbà –més del 65% del vot a candidatures a Mallorca es recull als sis municipis més poblats: Palma, Marratxí, Calvià, Lluçmajor, tots quatre a la badia de Palma, a més d'Inca i Manacor– que passà durant els anys noranta de ser majoritàriament d'esquerra a ser del PP. Valgui l'explicació per a contextualitzar la importància política de la imputació de Rodríguez.

Aina Castillo va ser consellera de Salut del govern Matas. En el sumari apareix relacionada amb generoses aportacions a Over, una de les quals molt quantiosa –673.000 euros– per fer un pla de comunicació per al que havia de ser futur hospital de referència de Son Espases, segons publicava el *Diari de Balears*. Actualment està retirada del tot de l'activitat política.

Rosa Puig fou consellera de Presidència i Esports durant 2003 i 2006. De la seva gestió apareix reflectit en el sumari un important contracte a Over per valor de 450.000 euros. També està a hores d'ara retirada de l'activitat política.

Joan Flaquer fou el conseller de Turisme de Matas. I, a més, va ser un dels puntals del grup parlamentari durant la legislatura anterior, la de 1999-2003, quan el PP feia oposició al Govern del Pacte de Progrés presidit per Francesc

L'ex-president del Govern balear Jaume Matas torna a ser imputat per un cas de corrupció.

Antich. La seva rellevància política està fora de dubte, malgrat que d'ençà del 2011 està retirat de l'activitat política, no tant per voluntat pròpia com per la doctrina de José Ramón Bauzá de no comptar amb imputats, condició que pateix l'ex-conseller –vegeu pàgines anteriors– en el *cas Ibatour*. En el sumari d'Over, Flaquer hi apareix com el responsable d'haver atorgat, des de la conselleria que presidia, importants quantitats a aquesta empresa.

Lluís Ramis d'Ayreflor fou conseller d'Economia, Hisenda i Innovació de Matas. Des de la seva conselleria es feren diversos pagaments, relacionats amb campanyes de publicitat, a l'empresa que dona nom al cas de corrupció. El 2007 abandonà la política.

Cristòfol Huguet va substituir, al capdavant de la conselleria de Treball el 2004, Guillermo de Olives, que havia estat nomenat per Matas el 2003. Huguet va contractar una campanya de comunicació a Over. Està retirat des de 2011 de l'activitat política.

Rosa Estaràs va ser la consellera de Relacions Institucionals del govern Matas. Malgrat que el nom de la conselleria pot indicar una condició política menor, el cert és que era la més important del Govern, per sota del president. Era la que organitzava i coordinava tot l'executiu. En qualitat de consellera adjudicà a Over un seguit de contractes relacionats amb publicitat. Val a dir que des que Matas abandonà la política el 2007 per anar-se'n a Washington i, sobretot, a partir de quan començaren a esclatar escàndols de corrupció –vegeu les pàgines anteriors– que afectaven el PP, les relacions entre Estaràs i Matas, que havien estat de franca amistat, es deterioraren substancialment. A hores d'ara ni es parlen, segons ha contat a aquest setmanari una font del PP que els coneix ben bé a tot dos. Estaràs va presidir el PP balear entre 2007 i 2009. Dimití el juliol d'aquest últim any per ocupar-se en exclusiva de la seva actual responsabilitat com a eurodiputada. És l'única de tots els antics consellers

Entre els ex-consellers hi ha José María Rodríguez, ex-conseller d'Interior, que ja està imputat, i Mabel Cabrer, actual portaveu parlamentària del PP i ex-consellera d'Obres Públiques.

En el sumari del nou cas de corrupció se cita també el president actual del Parlament balear, Pere Rotger, que amb Matas ja ocupà el mateix càrrec, i l'eurodiputada del PP Rosa Estaràs, que va ser consellera de Relacions Institucionals de l'ex-president.

de Matas que té el màxim grau d'aforament, com és el que pertoca als membres de les Corts i del Parlament europeu.

Mabel Cabrer va ser consellera d'Obres Públiques de Matas. També contractà amb Over i, per tant, està sota sospita. Igual que Estaràs, era molt amiga de Matas. D'aquí que sigui molt significatiu que fa dues setmanes, davant les primeres informacions de l'escàndol, convoqués els mitjans per "exigir" a Matas que "doni la cara i explicacions". A hores d'ara tampoc es xerra amb el seu antic amic. Allò més rellevant de Cabrer, però, és que ha dit: "Si sóc imputada dimitiré del Parlament²."

A banda del cas Over, qui va ser conseller de Cultura de Matas, Francesc

Fiol, està imputat però en una peça separada del cas Palma Arena. Fiol abandonà la política el 2011.

Així, el total d'ex-consellers de Matas que estan imputats, o que ho poden estar aviat, per casos de possible corrupció són nou. Sobre dotze. Quasi res.

Però no s'acaba aquí la relació del PP d'aquell temps amb la sospita. Podria haver-hi imputacions de càrrecs municipals –com el batlle d'Inca, que ja ha estat imputat– que apareixen citats en el sumari. El president del Parlament, Pere Rotger –que ja ocupà el mateix càrrec entre 2003 i 2007–, està també afectat per les declaracions que apareixen en el sumari i no es pot descartar que igualment sigui imputat properament. La font del PP referida no dubta que "haurà de dimitir".

Larvada guerra interna. La setmana passada aquest setmanari avançava que era possible que el president José Ramón Bauzá aprofités el nou escàndol per a llevar-se de sobre el que queda en actiu del grup de dirigents dels temps de Matas. Els més importants són dos: José María Rodríguez i Pere Rotger.

El primer podria aspirar a renovar la seva condició de president del PP de Palma. En aquests moments s'està dilucidant una guerra sorda de pressions que van en dos sentits. Per una banda, els que no volen que es presenti a la reelecció. I per l'altra, els que volen el contrari. Els primers, òbviament, són els oficialistes, amb Bauzá al capdavant. Els segons, els crítics amb Bauzá.

Aquest últim grup tem que el president aprofiti per a imposar encara més el seu domini en el partit, amb l'excusa de les imputacions, obligant a dimitir gent que no és de la seva corda, com el mateix Rotger, com el batlle d'Inca... O bé que usi les imputacions per a retirar definitivament d'altres molestos records del passat, com Rodríguez. En el moment de tancar aquesta edició, el batlle d'Inca, imputat, es nega a dimitir, una actitud en la qual té el suport de Rotger i d'altres dirigents locals. Bauzá guanya temps però llança en públic inequívocs missatges: "El codi ètic està per a complir-se i es complirà", va dir la setmana passada. Aquest codi, imposat pel president, obliga que tot càrrec públic del PP imputat en causa judicial ha de "posar el càrrec a disposició" del partit. El batlle citat és de la corda de Pere Rotger, del grup anomenat regionalista, que s'oposa a Bauzá per l'actitud que té contra el català. Malgrat que són pocs i no s'han revoltat, ni prop de fer-ho, davant de cap de les iniciatives de Bauzá contra el català, si s'aliessin amb Rodríguez i d'altres dirigents territorials i antics pesos pesants, les coses es podrien complicar per al president.

El que és segur és que ja s'han produït sords moviments d'antics alts càrrecs i de dirigents locals que pretenen fer veure a Bauzá que aplicar el codi ètic a tothom per igual i sense matisos, podria provocar una guerra interna oberta de conseqüències imprevisibles.

Miquel Payeras